

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 15430/18
Ivana PAJTAK SPEVAN
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući 21. svibnja 2024.
u odboru u sastavu:

Lorraine Schembri Orland, *predsjednica*,

Frédéric Krenç,

Davor Derenčinović, *suci*,

i Dorothee von Arnim, *zamjenica tajnika odjela*,
uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 15430/18) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatska državljanka gđa Ivana Pajtak Spevan („podnositeljica zahtjeva”), koja je rođena 1995. godine i živi u Cestici i koju je zastupao g. T. Juričan, odvjetnik u Varaždinu, podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 26. ožujka 2018.,

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”), koju je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o zahtjevu, očitovanja stranaka,
nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

PREDMET SPORA

1. Zahtjev se odnosi na nemogućnost podnositeljice zahtjeva da ovrši odluku o troškovima donesenu u kaznenom postupku.

2. Podnositeljčina majka i još dvoje članova njezine obitelji bili su oštećenici u kaznenom postupku protiv izvjesnog D.G.-a. Sve ih je zastupao isti odvjetnik. Prvostupanjskom presudom od 13. rujna 2006., koja je postala pravomoćna i izvršna 3. lipnja 2008., optuženik je osuđen i naloženo mu je platiti iznos od 19.215,00 hrvatskih kuna (HRK), koji približno odgovara iznosu od 2.550,00 eura (EUR), na ime troškova zastupanja oštećenika po

odvjetniku. Međutim, kazneni sud u presudi nije naveo imena oštećenika, već samo ime njihova odvjetnika.

3. Dana 27. siječnja 2009. jedino je podnositeljica majka, zastupana po istom odvjetniku, podnijela prijedlog za ovrhu odluke o troškovima sadržane u presudi kaznenog suda. Dana 15. travnja 2011. ovršni sud odbacio je njezin prijedlog za ovrhu uz obrazloženje da u presudi nisu navedena imena oštećenika i da stoga nije jasno tko je vjerovnik. Podnositeljica majka podnijela je žalbu tvrdeći da presuda sadrži sve relevantne informacije potrebne za njezino izvršenje. Rješenjem od 3. studenoga 2011. Županijski sud u Zagrebu odbacio je njezinu žalbu i potvrdio prvostupanjsko rješenje.

4. U međuvremenu je podnositeljica majka podnijela prijedlog kaznenom sudu za ispravak presude. Dana 1. lipnja 2011. prvostupanjski kazneni sud to je i učinio te je u izreci presude koja se odnosila na odluku o troškovima naveo imena oštećenika. Povodom žalbe osuđenika, dana 12. listopada 2011. drugostupanjski sud ukinuo je prvostupanjsko rješenje i predmet vratio na ponovni postupak jer je utvrdio sljedeće:

- na temelju Zakona o kaznenom postupku dopušten je samo ispravak prijepisa presude, ali ne i izvornika, zakon ujedno zabranjuje ispravak presude nakon što postane pravomoćna

- iz presude kaznenog suda bilo je dovoljno jasno kome su dosuđeni troškovi.

5. Podnositeljica majka zatim je 12. prosinca 2011. povukla prijedlog za ispravak, a 8. ožujka 2013. pokrenula je parnični postupak protiv države tražeći naknadu štete zbog nepravilnog rada sudaca. Njezin tužbeni zahtjev 22. siječnja 2016. odbio je prvostupanjski sud, koji je utvrdio da je podnositeljica zahtjeva u biti prigovorila zbog pogrešne primjene prava od strane sudaca koji su odlučivali u gore navedenom kaznenom ili ovršnom postupku, za što se nisu mogli smatrati odgovornima. Naveo je i da nije podnijela žalbu protiv presude kaznenog suda u kojoj nisu navedena imena oštećenika. Dana 28. ožujka 2017. Županijski sud u Varaždinu potvrdio je prvostupanjsku presudu. Podnositeljica zahtjeva, koja je preuzela parnični postupak nakon majčine smrti 29. ožujka 2016., zatim je podnijela ustavnu tužbu, u kojoj je prigovorila nemogućnosti svoje majke da ovrši odluku o troškovima zbog nedopuštene odluke ovršnog suda. Rješenjem od 8. studenoga 2017., koje je podnositeljicu punomoćniku dostavljeno 27. studenoga 2017., Ustavni sud odbacio je njezinu ustavnu tužbu.

6. Podnositeljica zahtjeva pred Sudom je prigovorila, pozivajući se na članak 6. stavak 1. Konvencije, zbog nemogućnosti ovrhe pravomoćne domaće odluke o troškovima donesene u kaznenom postupku.

OCJENA SUDA

7. Vlada je iznijela nekoliko prigovora o dopuštenosti tvrdeći, *inter alia*, da majka podnositeljice zahtjeva nije iscrpila domaća pravna sredstva.

Konkretno, Vlada je ustvrdila da je podnositeljčina majka trebala podnijeti ustavnu tužbu protiv drugostupanjskog rješenja u ovršnom postupku kojemu prigovara (vidi stavak 3. ove odluke) te je dostavila primjere iz sudske prakse koji ukazuju na to da je to pravno sredstvo bilo dostupno protiv takvih vrsta odluka.

8. Sud primjećuje da podnositeljčina majka doista nije podnijela ustavnu tužbu protiv rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 3. studenoga 2011. (vidi stavak 3. ove odluke), što je pravno sredstvo koje podnositelji zahtjeva u načelu moraju iskoristiti kako bi iscrpili domaća pravna sredstva prije nego što Sudu podnesu zahtjev protiv Hrvatske (vidi, primjerice, *Vrtar protiv Hrvatske*, br. 39380/13, stavak 72., 7. siječnja 2016., i *Šimecki protiv Hrvatske*, br. 15253/10, stavci 29. i 33., 30. travnja 2014.).

9. Podnositeljica zahtjeva nije tvrdila da to pravno sredstvo nije bilo dostupno ili da je bilo nedjelotvorno. Uzimajući u obzir primjere iz sudske prakse koje je dostavila Vlada i svoju sudsku praksu o tom pitanju (vidi prethodni stavak), Sud ne vidi razlog da utvrdi drukčije.

10. Umjesto podnošenja ustavne tužbe, majka podnositeljice zahtjeva podnijela je tužbu za naknadu štete protiv države (vidi stavak 5. ove odluke), što je pravno sredstvo kojim se nastoji postići drukčiji cilj od onog da joj se omogući ovrha pravomoćne odluke o troškovima (usporedi *Tarbuk protiv Hrvatske*, br. 31360/10, stavak 33., 11. prosinca 2012., i *Peruško protiv Hrvatske*, br. 36998/09, stavak 56., 15. siječnja 2013.). Štoviše, svojom građanskom tužbom ona je, u biti, osporila zakonitost odluka donesenih u kaznenom i ovršnom postupku (vidi stavke 2. – 3. i 5. ove odluke). Međutim, zbog načela *res judicata* te su se odluke mogle pobijati samo upotrebom relevantnih pravnih sredstava dostupnih u tim postupcima. Njezina je građanska tužba stoga bila pravno sredstvo koje, u danim okolnostima, nije imalo izgleda za uspjeh i, prema tome, ne može se smatrati djelotvornim. Sud stoga nije uvjeren tvrdnjom podnositeljice da bi ustavna tužba bila odbačena u slučaju da njezina majka nije prethodno podnijela građansku tužbu.

11. Iz toga proizlazi da je ovaj zahtjev nedopušten na temelju članka 35. stavka 1. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava i da se stoga mora odbaciti sukladno članku 35. stavku 4. Konvencije.

12. S obzirom na taj zaključak, Sud ne smatra potrebnim ispitati preostale prigovore Vlade o dopuštenosti.

ODLUKA PAJTAK SPEVAN protiv HRVATSKE

Iz tih razloga Sud jednoglasno

utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 13. lipnja 2024.

Dorothee von Arnim
Zamjenica tajnika

Lorraine Schembri Orland
Predsjednica

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST/STUDIO d.o.o.
Miramarska 2/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524